

Světový den boje proti epilepsii

26.03.2024

MVDr. Hana Horáková

Epilepsie je neurologické onemocnění, které veterináři musí řešit poměrně často. Postihuje převážně psy, u koček se vyskytuje také, u ostatních druhů není výskyt nemožný, ale málo pravděpodobný.

Jako primární epilepsii označujeme onemocnění mozku, které se projevuje spontánním vznikem záchvatů se změnou vědomí a rozvojem křečí. Křeče mohou mít i jinou příčinu. Můžou být následkem otravy, infekce (tetanus), metabolických poruch nebo změnách ve struktuře mozku (poškození po úrazech, nádory, krvácení). Pak mluvíme o epilepsii sekundární a epileptiformních záchvatech.

Některá plemena jsou pro vznik epilepsie predisponovaná – německý ovčák, belgický, ovčák, labrador, border kolie, maďarský ohař a mnoho dalších. První záchvat se objevuje ve věku 6 měsíců až 3 maximálně 6 let. V pozdějším věku se s největší pravděpodobností o primární epilepsii jednat nebude.

Jakmile se u zvířete objeví záchvat, je dobré navštívit veterináře, který provede základní klinické vyšetření, následně neurologické vyšetření a laboratorní testy, které vyloučí většinu ostatních příčin, než je samotná epilepsie. Pokud nebyla nalezena příčina křečí výše uvedenými vyšetřeními, je vhodné provést vyšetření mozku pomocí magnetické rezonance nebo CT vyšetření. Bohužel díky umístění v lebce, nelze mozek vyšetřit ultrazvukem ani rentgenem. CT vyšetření dokáže odhalit strukturální změny (nádory, vývojové vady), neřekne nám ale nic o funkčních změnách (záněty, krvácení/nedokrvení). Vyšetření MRI je tedy přesnější. Tato vyšetření jsou ale finančně nákladná a provádí je jen specializovaná pracoviště.

Jak epileptický záchvat vypadá?

Většina záchvatů přichází u zvířat ve spánku nebo v období odpočinku. Někdy se před záchvatem objeví neklid a dezorientace. Následuje zvýšené slinění, záškuby svalů až křeče a často ztráta vědomí. Někteří pacienti se pomočí a pokálí. Po odeznění záchvatu se pacient postupně začíná chovat úplně normálně.

U koček se spíše objevují tiky a záškuby jednotlivých svalových skupin, cvakání čelistmi, slinění při zachovalém vědomí, ale i u nich se objevují křeče celého těla a ztráta vědomí.

Záchvat může trvat několik vteřin, ale také několik minut, nebo nemusí ustoupit vůbec.

Jsou záchvaty pro zvíře nebezpečné?

Nebezpečné jsou především záchvaty se ztrátou vědomí, kdy si pacient může poranit, a silné záchvaty trvající více než několik minut. V důsledku křečí totiž dochází k zahřívání organismu a může dojít k celkovému přehřátí a k trvalému poškození orgánů včetně mozku.

Dá se epilepsie léčit?

Stejně jako u lidí se epilepsie léčit dá. Používáme přípravky, která se nazývají antikonvulziva a mají za úkol zabránit vzniku záchvatů. V naprosté většině případů je léčba doživotní. Dávky léčiv se upravují na základě odezvy na léčbu. I když záchvaty vymizí, není dobré dávky snižovat, pokud je pacient toleruje dobře a není po nich výrazně ospalý nebo unavený.

Dá se epilepsie vyléčit?

Cílem terapie je zamezit vzniku záchvatů. U některých pacientů se podaří docílit toho, že záchvaty se již

nikdy neobjeví. Většinou se ale objevují i během léčby. Vždy se snažíme snížit jejich četnost a sílu tak, aby neohrožovaly život pacienta.

Mají léky proti epilepsii nežádoucí účinky?

Nežádoucí účinky může mít jakýkoliv lék. Lékem první volby u epilepsie je fenobrabital. Nejčastějšími nežádoucími účinky jsou žíznivost a časté močení, zvýšený apetit. Tato látka také zvyšuje aktivitu jaterních buněk, což vede k tomu, že se v krvi zvyšují jaterní enzymy. To ale ve většině případů neznamena, že jsou játra poškozená. Proto se u léčených pacientů doporučují pravidelné kontroly s odběrem a vyšetřením krve. Někteří pacienti jsou po nasazení léčby unavení a ospalí, v naprosté většině případů se ale vrátí k normální aktivitě asi po týdnu od začátku léčby.

Co dělat, když se objeví záchvat?

Nejdříve bychom se měli snažit zabránit poranění zvířete. Můžeme na něj mluvit a snažit se jej uklidnit. Pokud záchvat odezní sám během 2 - 3 minut a neobjeví se další, není nutné okamžitě shánět veterináře. Je ale vhodné domluvit se na vyšetření v následujících dnech. Pokud záchvat trvá déle než 5 minut nebo dochází opakovaně k několika záchvatům po sobě, může se už jednat o život ohrožující stav a je nutné shánět pohotovost a domluvit se na ošetření co nejdříve. Určitě doporučujeme zavolat na veterinární pracoviště předem, aby byli připravení na příjem akutního pacienta. U některých pacientů může dojít ke zvracení

U většiny pacientů se při zahájení včasné a správné léčby podaří výrazně snížit četnost i sílu záchvatů a zároveň tak zajistíme našim mazlíčkům dobrou kvalitu života.

